

Věc C-606/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

30. září 2021

Předkládající soud:

Cour d'appel de Paris (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

17. září 2021

Žalobkyně v řízení před předkládajícím soudem, žalovaná v původním řízení, odvolatelka, odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku:

Doctipharma SAS

Žalovaná v řízení před předkládajícím soudem, žalobkyně v původním řízení, odpůrkyně odvolatelky, navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku:

Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)

Za přítomnosti:

Pictime SAS působící pod názvem „Coreyre“

1. Předmět a údaje o sporu:

- 1 Společnost Doctipharma navrhla internetové stránky „www.doctipharma.fr“, které hostí společnost Pictime a na kterých mohou uživatelé internetu nakupovat ze stránek lékáren farmaceutické výrobky a léčivé přípravky prodávané bez lékařského předpisu, a to následujícím postupem: uživatel internetu vyplní formulář, který mu umožňuje vytvořit zákaznický účet tím, že poskytne osobní údaje, které umožní jeho identifikaci a usnadní mu přístup na stránky lékárníků podle jeho výběru. Vytvoření tohoto účtu nutně zahrnuje určení lékárníka, u kterého bude nakupovat a s nímž spojí svůj účet. Na internetových stránkách *www.doctipharma.fr* jsou nabízeny léčivé přípravky vydávané bez lékařského předpisu formou předregistrovaného katalogu léčivých přípravků, do kterého

může zákazník za účelem objednání vstoupit. Tímto postupem si může léčivé přípravky objednat kdokoli, přičemž je třeba upřesnit, že právě internetové stránky *www.doctipharma.fr* zobrazují léčivé přípravky vydávané bez lékařského předpisu a nabízené lékárnami ve formě sortimentu s cenami a předávají objednávky lékárníkům, jejichž internetové stránky tyto internetové stránky hostí. Úhrada prodejní ceny se provádí ze zvláštního účtu prostřednictvím jednotného platebního systému společného pro všechny lékárny. Objednávka je dokončena s následující zprávou: „Děkujeme za Vaši objednávku. Vaše objednávka č. (...) ve výši (...) eur byla předána lékárníkům. Na tento účet Vám bude zaslána zpráva a na adresu *H_pignerol@gmail.com* obdržíte co nejdříve potvrzení o dokončení prodeje s uvedením stavu Vaší objednávky.

- 2 Union des Groupements de pharmaciens d'officine (Spolek seskupení lékárníků v lékárnách) (dále jen „UDGPO“) tvrdí, že postup on-line prodeje, který společnost Doctipharma nabízí lékárnám, této společnosti umožňuje podílet se na elektronickém obchodu s léčivými přípravky, aniž by byla lékárníkem. UDGPO má za to, že tyto prodejní činnosti jsou protiprávní a požaduje jejich ukončení.
- 3 Rozsudkem ze dne 31. května 2016 rozhodl Tribunal de commerce de Nanterre (obchodní soud v Nanterre, Francie), že prodávat léčivé přípravky na internetových stránkách *www.doctipharma.fr* je protiprávní, a společnosti Doctipharma v podstatě uložil, aby na těchto stránkách ukončila elektronické obchodování s léčivými přípravky.
- 4 Společnost Doctipharma se obrátila na cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles, Francie), který rozsudkem ze dne 12. prosince 2017 (<https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000036352460>) prvoinstanční rozsudek zrušil. Cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles) měl za to, že internetové stránky *www.doctipharma.fr* jsou v souladu s právem, a to proto, že objednávky léčivých přípravků ze strany uživatelů internetu, které pouze procházejí přes platformu, kterou vytvořila společnost Doctipharma jako technickou podporu internetových stránek lékárníků, jsou přijímány samotnými lékárníky, aniž by tato společnost do jejich zpracování jiným způsobem zasahovala, poněvadž sporné stránky umožňují přímý kontakt mezi zákazníky a lékárnami.
- 5 Rozsudkem ze dne 19. června 2019 (ECLI:FR:CCASS:2019:CO00586) zrušil Cour de cassation (Kasační soud, Francie) rozsudek cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles) a věc postoupil cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie). Podáním ze dne 19. srpna 2019 se společnost Doctipharma obrátila na předkládající soud.

2. Dotčená ustanovení:

A. *Unijní právo*

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/62/EU ze dne 8. června 2011, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o zabránění vstupu padělaných léčivých přípravků do legálního dodavatelského řetězce) (dále jen „směrnice o humánních léčivých přípravcích“):

6 Článek 85c stanoví:

„Aniž jsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy zakazující nabízení prodeje léčivých přípravků, které podléhají omezení výdeje na lékařský předpis, veřejnosti na dálku prostřednictvím služeb informační společnosti, zajistí členské státy, aby byly léčivé přípravky k prodeji na dálku prostřednictvím služeb informační společnosti definovaných ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti nabízeny za těchto podmínek:

[...]

2. Členské státy mohou pro maloobchodní dodávku léčivých přípravků k prodeji na dálku prostřednictvím služeb informační společnosti na svém území stanovit podmínky, které jsou odůvodněny ochranou veřejného zdraví.

[...]

6. Aniž je dotčena směrnice 2000/31/ES a požadavky stanovené v této hlavě, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na osoby neuvedené v odstavci 1, které nabízejí léčivé přípravky k prodeji veřejnosti na dálku prostřednictvím služeb informační společnosti a působí na jejich území, vztahovaly účinné, přiměřené a odrazující sankce.“

B. *Francouzské právo*

Code de la santé publique (Zákoník veřejného zdraví)

7 Článek L-5125-25 stanoví:

„[...]

Lékárníkům se zakazuje přijímat objednávky léčivých přípravků [...] obvyklým prostřednictvím zprostředkovatelů a věnovat se obchodu s výše uvedenými

léčivými přípravky, výrobky a předměty, jejichž objednávku by takto obdrželi, a jejich dodávání do domu.“

8 Článek L-5125-26 stanoví:

„Zakazuje se prodávat veřejnosti veškeré léčivé přípravky [...] prostřednictvím komisionářů, nákupních skupin nebo provozoven vlastněných nebo řízených osobami, které nejsou držiteli některého z diplomů, osvědčení nebo jiných kvalifikací uvedených v článku L. 4221-1.“

3. Stanoviska stran:

A. *Doctipharma*

- 9 Společnost Doctipharma tvrdí, že její činnost spočívá v navrhování a technické údržbě sdíleného řešení určeného pro lékárníky s cílem umožnit jim editovat a provozovat jejich internetové stránky pro elektronický obchod s léčivými přípravky vydávané bez lékařského předpisu, a to v souladu s ustanoveními upravujícími prodej léčivých přípravků on-line. On-line prodeje zdravotních produktů jsou výlučně věcí každého lékárníka a uživatelů internetu.
- 10 Společnost Doctipharma zpochybňuje zákaz, který jí byl uložen na základě článků L. 5125-25 a L. 5125-26 Code de la santé publique (zákoník veřejného zdraví). Dospívá k závěru, že francouzské soudy musí čl. L.5125-25 druhý pododstavec a článek L.5125-26 Code de la santé publique (zákoník veřejného zdraví) vykládat ve světle článku 85c směrnice o humánních léčivých přípravcích, aby určily, zda se zákaz zprostředkování při prodeji léčivého přípravku vyplývající z těchto článků musí vztahovat na její činnost, o níž tvrdí, že se omezuje na návrh a technickou údržbu sdíleného řešení určeného pro lékárníky s cílem umožnit jim editovat a provozovat jejich internetové stránky.
- 11 Navrhuje dotázat se Soudního dvora na výklad článku 85c směrnice o humánních léčivých přípravcích a zejména na to, zda je zákaz její činnosti podle článku L. 5125-25 a článku L. 5125-26 Code de la santé publique (zákoník veřejného zdraví) odůvodněn ochranou veřejného zdraví ve smyslu článku 85c směrnice o humánních léčivých přípravcích, a naopak na to, zda článek 85c směrnice o humánních léčivých přípravcích povoluje činnost „služby informační společnosti“, kterou společnost Doctipharma nabízí.
- 12 Společnost Doctipharma zdůrazňuje, že tyto otázky jsou nové. Uvádí, že řešení vyvozené rozsudkem ze dne 20. prosince 2017, Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:981) vychází z okolností vlastních této věci a zejména z toho, že bez aplikace vyvinuté společností Uber by řidiči neposkytovali přepravní služby a že společnost Uber měla rozhodující vliv na podmínky plnění ze strany těchto řidičů.

- 13 Rozsudek ze dne 1. října 2020 ve věci A (Reklama a prodej léčivých přípravků on-line), C-649/18, EU:C:2020:764 pojednává o vymahatelnosti francouzských omezení v oblasti reklamy na prodej léčivých přípravků vůči společnosti, která má sídlo v jiném členském státě než ve Francii a která tyto přípravky prostřednictvím svých internetových stránek prodává francouzským spotřebitelům, a týká se zcela odlišné problematiky, než je ta, která je předmětem projednávaného sporu. Společnost Doctiphanna nicméně uvádí, že uvedený rozsudek je pro projednávaný spor relevantní v tom, že v něm bylo rozhodnuto, že „taková služba on-line prodeje léčivých přípravků, jako je služba dotčená ve věci v původním řízení, může představovat službu informační společnosti ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31, a tudíž spadat do oblasti působnosti této směrnice, pokud jde o požadavky vztahující se na tuto službu, které spadají do ‚koordinované oblasti‘ ve smyslu čl. 2 písm. h) uvedené směrnice“ (bod 33).

B. *Pictime*

- 14 Společnost Pictime, která hostí internetové stránky *www.doctipharma.fr*, navrhuje, aby stála stranou věci a aby byla UDGPo uložena náhrada nákladů řízení.

C. *UDGPO*

- 15 Návrhová žádání UDGPo byla prohlášena za nepřipustná.

4. Posouzení předkládaného odvolacího soudu:

- 16 Spor se týká prodeje humánních léčivých přípravků nepodléhajících povinnému vydávání na lékařský předpis („vydáváných bez lékařského předpisu“) na dálku elektronicky (neboli on-line prodeje).
- 17 Podle článku 85c směrnice o humánních léčivých přípravcích zajistí státy, aby byly léčivé přípravky k prodeji na dálku prostřednictvím služeb informační společnosti definovaných ve směrnici 98/34. Článek 85c odst. 2 umožňuje členským státům stanovit pro maloobchodní dodávku léčivých přípravků k prodeji na dálku prostřednictvím služeb informační společnosti na svém území podmínky, které jsou odůvodněny ochranou veřejného zdraví.
- 18 Francouzský Code de la santé publique (zákoník veřejného zdraví) osobám, které nemají kvalifikaci farmaceuta, v podstatě zakazuje, aby vykonávaly činnost zprostředkovatele mezi lékárnami a veřejností (články L. 1525-25 a L.1525-26).
- 19 Řešení rozsudku ze dne 20. prosince 2017, Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017: 981), podle něhož „zprostředkovatelská služba tedy musí být považována za nedílnou součást komplexní služby, jejíž hlavní složkou je přepravní služba, a tudíž odpovídá nikoliv kvalifikaci ‚služba informační společnosti‘ ve smyslu čl. 1 bodu 2 směrnice 98/34, na který odkazuje čl. 2 písm. a) směrnice 2000/31, nýbrž kvalifikaci ‚služba v oblasti dopravy‘ ve smyslu čl. 2

odst. 2 písm. d) směrnice 2006/123“ (bod 40), není do nyní projednávané věci přenositelné. Bylo totiž vyvozeno v návaznosti na konkrétní analýzu okolností vlastních této věci.

- 20 Soudní dvůr totiž uvedl „že zprostředkovatelská služba společnosti Uber spočívá na výběru neprofesionálních řidičů využívajících vlastní vozidla, jimž tato společnost poskytuje aplikaci, bez níž by tito řidiči neposkytovali přepravní služby, a osoby, které se potřebují přemístit po území města, by nevyužily služeb uvedených řidičů. Společnost Uber má navíc rozhodující vliv na podmínky služeb poskytovaných takovými řidiči. Pokud jde o posledně uvedený aspekt, zdá se zejména, že Uber prostřednictvím stejnojmenné aplikace stanovuje přinejmenším maximální cenu přepravy, že tuto cenu od zákazníků inkasuje, aby z ní následně část vyplatila neprofesionálnímu řidiči vozidla, a že vykonává určitou kontrolu kvality vozidel a jejich řidičů, jakož i chování posledně uvedených, která může případně vést k jejich vyloučení“ (bod 39). Tyto znaky se v nyní projednávané věci nevyskytují, protože lékárníci profesionály v oblasti prodeje léčivých přípravků, jehož pouhým rozšířením prodej na dálku elektronicky je, již jsou. Kromě toho se nezdá, že by společnost Doctipharma zasahovala do stanovování cen elektronicky prodávaných léčivých přípravků. Společnost Doctipharma popírá, že by řešení, které nabízí, zasahovalo do monopolu lékárníků při prodeji léků.
- 21 Rozsudek ze dne 1. října 2020, A (Reklama a prodej léčivých přípravků on-line), C-649/18, EU:C:2020:764, se sporu nedotýká, jelikož se vztahuje ke slučitelnosti francouzských omezení v oblasti reklamy na léčivé přípravky s článkem 85c směrnice o humánních léčivých přípravcích.
- 22 Cour de cassation (Kasační soud) kritizoval rozsudek cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles) proto, že tento soud nevyvodil důsledky z vlastních zjištění, podle nichž činnost společnosti Doctipharma na jejích internetových stránkách spočívá zejména ve vzájemném propojení lékárníků a jejich zákazníků za účelem prodeje léků. Z toho podle Cour de cassation (Kasační soud) plyne, že společnost Doctipharma má roli zprostředkovatele a podílí se tak na elektronickém obchodu při prodeji léčivých přípravků, ač není farmaceutem, což je v rozporu se zákazy stanovenými v článku L.5125-25 a článku L.5125-26 Code de la santé publique (zákoník veřejného zdraví).
- 23 Otázky, které společnost Doctipharma navrhuje předložit Soudnímu dvoru, vycházejí z jiného výkladu ustanovení článků L.5125-25 a L.5125-26 Code de la santé publique (Zákoník veřejného zdraví) týkajících se zákazu zprostředkování a obecněji zapojení třetí osoby do prodeje léčivých přípravků vydávaných bez lékařského předpisu, než je výklad, který zvolil Cour de cassation (Kasační soud), přičemž tento jiný výklad je navozen výkladem článku 85c směrnice 2011/62/ES, podle něhož musí být prodej léčivých přípravků vydávaných bez lékařského předpisu na dálku umožněn.

24 Pro rozhodnutí sporu se jeví jako nezbytné předložit Soudnímu dvoru dále uvedené předběžné otázky.

5. Předběžné otázky:

25 Cour d'appel (odvolací soud) předkládá následující předběžné otázky:

- Musí být činnost společnosti Doctipharma, jak je popsána v tomto rozsudku, vykonávaná na jejích internetových stránkách *www.doctipharma.fr* a z těchto internetových stránek, kvalifikována jako „služba informační společnosti“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998?
- Spadá v takovém případě činnost společnosti Doctipharma, jak je popsána v tomto rozsudku, vykonávaná na jejích internetových stránkách *www.doctipharma.fr* a z těchto internetových stránek, do oblasti působnosti článku 85c evropské směrnice ze dne 6. listopadu 2001, ve znění směrnice ze dne 8. června 2011?
- Musí být článek 85c směrnice ze dne 6. listopadu 2001, ve znění směrnice ze dne 8. června 2011, vykládán v tom smyslu, že zákaz činnosti společnosti Doctipharma, jak je popsána v tomto rozsudku, vykonávané na jejích internetových stránkách *www.doctipharma.fr* a z těchto internetových stránek, který vychází z výkladu článku L. 5125-25 a článku L. 5125-26 Code de la santé publique (Zákoník veřejného zdraví), je omezením odůvodněným ochranou veřejného zdraví?
- Není-li tomu tak, musí být článek 85c směrnice ze dne 6. listopadu 2001, ve znění směrnice ze dne 8. června 2011, vykládán v tom smyslu, že povoluje činnost společnosti Doctipharma, jak je popsána v tomto rozsudku, vykonávanou na jejích internetových stránkách *www.doctipharma.fr* a z těchto internetových stránek?
- Je v takovém případě zákaz činnosti společnosti Doctipharma, vycházející z výkladu článku L. 5125-25 a článku L. 5125-26 Code de la santé publique (zákoník veřejného zdraví) provedeného Cour de cassation (Kasační soud), odůvodněn ochranou veřejného zdraví ve smyslu článku 85c směrnice ze dne 6. listopadu 2001, ve znění směrnice ze dne 8. června 2011?
- Není-li tomu tak, musí být článek 85c směrnice ze dne 6. listopadu 2001, ve znění směrnice ze dne 8. června 2011, vykládán v tom smyslu, že povoluje činnost „služby informační společnosti“ nabízenou společností Doctipharma?